O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI MILLIY KITOB PALATASI
INV №

Ўзбекистон — келажаги буюк давлат

ХАЛҚ СЎЗИ

1991 йил 1 январдан чиқа бошлаган

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ МАЖЛИСИ ВА ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИНИНГ ГАЗЕТАСИ

2000 йил 30 март пайшанба

Сотувда эркин нархда
№ 61 (2358)

ХОТИРА УЛУҒДИР, АВЛОДЛАР УЙҒОҚ...

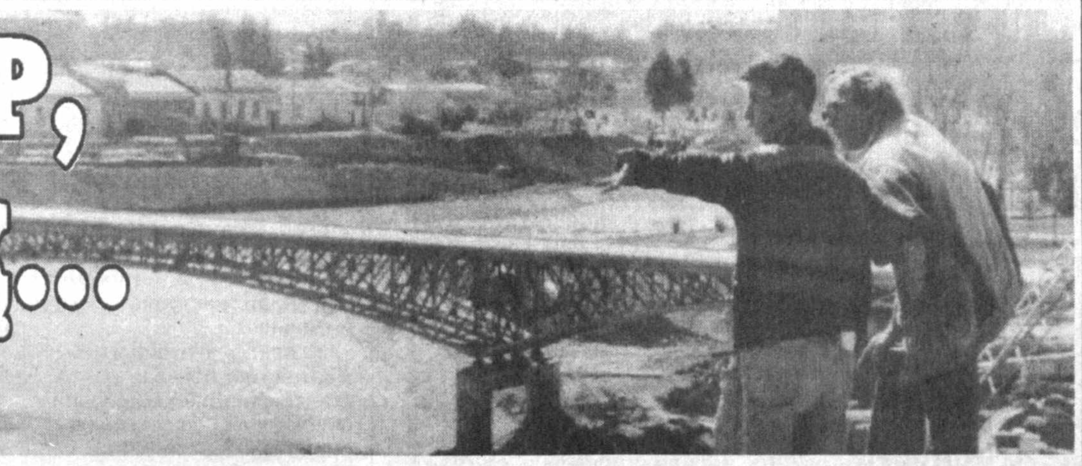

Мустамлакачилик даври қурбонлари хотирасини абадийлаштириш бўйича жамоатчилик ҳайъати раиси, адабиётшунос олим Наим Каримов билан Бўзсувнинг икки соҳилини бирлаштирган маҳобатли кўприк устида турибмиз. Пастда вазмин оқиб бораётган сув кўнгилга сукунат солади. На Наим ака, на мен сўзлашга шошиламиз. Оғиз очгудек бўлсак, юракдаги туйғулар сийқаланиб, майдалашиб, оҳори тўкиладигандек, назаримизда. Беихтиёр Юртбошимизнинг «Зиёратчилар кўприкдан ўтиб келар экан, бу жойдаги илоҳий бир руҳ оғушига сингиб кетишлари лозим, чунки бу масканда шаҳидлар руҳи ҳамиша кезиб юради», — деган сўзларини эслайман.

Кўприкнинг ўнг томонида ҳам, сўл томонида ҳам иш қизғин. Меҳнат қилаётган бинокорларнинг ҳаракатлари ниҳоятда чаққон. Поезд йўли устидан ўтувчи ва «Шаҳидлар хотираси» ёдгорлик мажмуи билан аҳоли яшайдиган даҳани боғлаб турувчи иккинчи кўприк қурилиши ҳам бошлаб юборилган. Қурувчилар кўтаринки кайфият билан тиним ва чарчаш нималигини билмасдан кечаю кундуз меҳнат қилмоқдалар.

— Биз мустақил Ватан учун, ота-боболаримиз хотирасини эъзозлаш учун меҳнат қиляпмиз. Дунёда Ватандан ширин нарса йўқ. Ҳоримаслигимиз боиси шундан бўлса керак, — дейди оддий ишчи А.Холназаров.

Унинг гапларини дўстлари ҳам чин дилдан эътироф этдилар. Буни биз уларнинг самимий нигоҳларидан уқдик.

— Шу топда ёдимга ҳуррият ташналардан бири Абдурауф Фитратнинг қуйидаги ҳикматли сўзлари тушди:

Юртим, Туроним, сендан айрилмоқ — менинг ўлимим,
Сенинг учун ўлмоқ — менинг тириклигимдур.

— Унинг ҳақ эканига мана шу кўприк устида имон келтириб турибман, — дея оҳиста сўз бошлайди Наим Каримов. — Боту, Элбек, Саид Аҳрорий, Сўфизода, Ғулом Зафарий, Таваллo... Улар кўприкнинг у томонидан биз томонга келаётганга ўхшайдилар гўё. Ҳурликка интилишнинг ҳар қандай кўринишини шафқатсиз равишда йўқ қилган зулм ва зўравонлик, макр ва найрангга асосланган собиқ шўролар тузуми не-не миллатпарварларимизни қатағон қилмади, ахир. Ҳақиқат эгилса-да, синмас. Зеро, яқин кунларда бу даргоҳда унадиган чечаклар саррин шабадада чайқалиб, озодлик қўшиғини куйлайди.

— Кечирасизлар, суҳбатларингизни бўлганим учун.

Кутилмаганда орқа томондан эшитилган салобатли овоз эгаси узр сўраб, ўзини таништирди. У «Паркентсувқурилиш» тресте бошқарувчиси Малик Иброҳимов экан.

— Ўтган йили ноябр ойида бу ерга келганимизда ўнқир-чўнқир ерлар, жарликлар ва чакалакзорларни кўриб қўрқиб кетгандик, гапнинг рости қандай ишлаймиз деган хаёлларга ҳам боргандик, — дея суҳбатимизга қўшилади М.Иброҳимов. — Трестимизга қарашли 1, 2, 4 ва 5-механизациялашган кўчма колонна қурувчилари шу кунгача жонини жабборга бериб меҳнат қилишяпти десам, ишонаверинг. Мана кўриб турибсизлар, анча ишлар бажарилди. Бизни «қўрқитган» жарликлардан асар ҳам қолмади. Қарийб 17 гектар ҳудудни эгаллайдиган ёдгорлик мажмуи қурилиши кун сайин шитоб билан давом этаяпти. 25 март куни Юнусобод туман умумхалқ ҳашари ўтказилди. Туман ҳокимлиги, хусусан, ҳоким Шукриддин Пахрутдинов, ёдгорлик очиладиган кун — 9 Майгача ҳар шанба ҳашар уюштирилиши ҳақида гапириб, Ватан ва эл-юрт озодлиги йўлида шаҳид кетган ватандошларимиз юксак ардоққа муносиб эканликларини таъкидлаб ўтди.

Маълумки, мажмуа қурилиши Президентимиз ташаббуси билан бошланган эди. Бундан бир пайтлар шу жойда қонлари бегуноҳ тўкилган истиқлол фидойиларининг руҳи-поклари беҳад шод бўлгай!

Г. ЙЎЛДОШЕВА,
Н. МУҲАММАДЖОНОВ
(суратлар муаллифи),
«Халқ сўзи» мухбирлари.

Осиё Теннис Федерацияси Ижроия қўмитаси мажлиси қатнашчиларига

Муҳтарам хонимлар ва жаноблар!

Қадрли дўстлар!

Ўзбекистон диёрига ташриф буюрган сиз, Осиё Теннис Федерацияси вакилларини чин қалбимдан самимий қутлайман.

Мазкур анжуманнинг Тошкентда ўтказилишини мамлакатимизда теннисни ривожлантириш борасида амалга оширилаётган ишларга берилган юксак баҳо ва ўзбек спортчилари қўлга киритаётган ютуқларнинг Осиё Теннис ҳамжамияти томонидан эътироф этилиши, деб қабул қиламан.

Бугунги кунда Ўзбекистонда теннис миллионларнинг севимли машғулотига, миллатни соғломлаштириш, баркамол авлодни вояга етказиш омилига айланиб қолди.

Ўзбек қизи Ирода Тўлагановaнинг Осиё мамлакатлари вакиллари ичида илк маротаба халқаро Уимблдон турнирининг ғолиби бўлиши қитъамизнинг катта ютуғи сифатида қабул қилингани юртдошларимизда фахр ва мамнуният туйғуларини уйғотди.

Бу ғалабаларнинг барчаси мустақиллигимиз самараси, Ўзбекистоннинг Жаҳон, Осиё ва миллий теннис федерациялари билан ўрнатган ўзаро ҳамкорлиги маҳсулидир.

Сизларнинг саъй-ҳаракатларингиз туфайли бу ажойиб спорт тури кўпчилик давлатларда муваффақиятли ривожланаётганини алоҳида қайд этишни истар эдим.

Ишонаманки, Тошкент анжумани Осиёда теннисни янада юксалишига, қитъамизнинг дунёдаги мавқеи мустаҳкамланишига салмоқли ҳисса қўшади.

Барчангизга сиҳат-саломатлик, анжуман ишига муваффақиятлар тилайман.

Ислом КАРИМОВ,
Ўзбекистон Республикаси Президенти.

ЎЗБЕКИСТОН — ОСИЁНИНГ ТЕННИС РИВОЖЛАНГАН ЕТАКЧИ МАМЛАКАТИ

Тошкентда Осиё теннис федерацияси конференциясига бағишланган матбуот анжумани бўлиб ўтди. Бундай конференция Ўзбекистонда илк бор ўтказилмоқда ва у 30 мартда очилиб, 1 апрелгача давом этади. Унда Осиёнинг 16 мамлакатидан 35 нафар вакил иштирок этади.

Матбуот анжуманини очар экан, Бош вазир ўринбосари Ҳамидулла Кароматов қайд этдики, халқаро майдонда қисқа вақт ичида катта муваффақиятларга эришган Ўзбекистон теннисчилари Осиё теннис федерацияси томонидан қўллаб-қувватланмоқда.

Ўзбекистон Халқаро теннис федерациясига аъзо бўлгандан буён ўтган тўққиз йил мобайнида мамлакатимизда жаҳон андозалари талабларига жавоб берадиган 500 та очиқ ва ёпиқ турдаги спорт иншооти фойдаланишга топширилди. Уларда турли ёшдаги кишилар теннис билан шуғулланмоқда.

Бугунги кунда Президентимиз республикамизда теннисни тарғиб қилиш ва ривожлантириш борасида тинмай ғамхўрлик кўрсатаётганлигини яна бир бор фахр билан таъкидлаш жоиз. Президент Ислом Каримовнинг 29 март куни бўлиб ўтган Осиё теннис федерацияси Ижроия қўмитаси мажлиси иштирокчиларига йўллаган табриги – мурожаати бунинг яна бир яққол далилидир.

Президент Ислом Каримовнинг мурожаатини йиғилганларга Давлат маслаҳатчиси Тўхтапўлат Рисқиев ўқиб эшиттирди.

Журналистларнинг саволларига жавоб берар экан, Осиё теннис федерацияси президенти жаноб Иичи Каватей қайд этдики, Ўзбекистонни Осиё теннис федерациясининг навбатдаги конференциясини ўтказиш жойи, деб белгиланиши бежиз эмас. Зеро, Осиё теннис федерациясига аъзо 40 мамлакат ичида Ўзбекистон бугунги кунда минтақанинг теннис ривожланган етакчи давлати эканлиги ҳисобга олинди.

Бухоро, Самарқанд ва Хиванинг теннис кортлари билан танишув, Ганновердаги ўтган йилги жаҳон чемпионатида йилнинг энг яхши турнири, деб топилган Ўзбекистон Президент Кубоги учун теннис бўйича халқаро турнирнинг юқори рейтинги, – деб сўзида давом этди жаноб Иичи Каватей, – яқин келажакда Ўзбекистонда бошқа йирик халқаро мусобақалар ўтказилишига, юртингиз теннисчиларининг эса жаҳоннинг энг яхши теннисчилари гуруҳига киришига ишонч туғдиради.

Матбуот анжуманида қайд этилганидек, Ўзбекистон Осиё теннис федерацияси конференциясини ўтказиш ва ташкил этиш билан боғлиқ масалаларни юқори савияда амалга оширди. Анжуманда Осиё минтақасида теннисни ривожлантириш ва тарғиб этиш билан боғлиқ кўплаб муҳим масалалар муҳокама қилинади.

(ЎзА).

ШАРТНОМАВИЙ МУНОСАБАТЛАРГА БАҒИШЛАНДИ

Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлигида истеъмол бозори мажмуи тизимидаги хўжалик юритувчи субъектларнинг раҳбарлари, юридик хизмат ходимлари иштирокида шартномавий муносабатларга бағишланган семинар-кенгаш бўлди.

Истеъмол бозори мажмуи таркибидаги корхоналарда шартномавий муносабатларни тўғри ташкил этиш, шартномалар ижросини таъминлаш ва бу борада ҳуқуқшуносларнинг мавқеини ошириш юзасидан муайян ишлар амалга оширилаётгани семинарда таъкидлаб ўтилди. Шу билан бирга мажмуа тизимида шартномавий муносабатлар бўйича аниқланган камчиликларни тезда бартараф этиш бўйича аниқ чора-тадбирларни амалга ошириш зарурлигига эътибор қаратилди.

Хусусан, мажмуа таркибига кирувчи корхоналарда расмиятчилик ва ҳуқуқий чаласаводликка йўл қўйиш, шартнома интизомини бузиш ҳоллари ҳамон учрамоқда. Текширишлар натижасида кўплаб корхоналардаги шартномалар ноқонуний тузилгани аниқланди.

Шу боис ҳам, семинарда қайд этилганидек, шартномавий муносабатларни янада яхшилаш, бу борада талабчанликни ошириш, бу муҳим ишга малакали ҳуқуқшуносларни жалб этиш зарур. Хўжалик юритувчи субъектларни, энг аввало, уларнинг мансабдор шахсларини шартнома интизомини бузганлиги учун жавобгарликка тортиш бўйича қонунчиликда белгиланган чораларнинг қўлланиши устидан назоратни кучайтириш лозим.

(ЎзА).

Долзарб мавзуда мулоқот

«УМИД» ТАНЛОВИ — ВАТАН ТАНЛОВИ

Ўзбекистон Республикаси Президентининг иқтидорли ёшларни чет элда таълим олишини қўллаб-қувватлаш «Умид» жамғармаси 2000-2001 ўқув йили учун танлов синовлари ўтказмоқда. Шу муносабат билан мухбиримиз ана шу жамғарманинг ижрочи директори М.Зиёевга бир неча саволлар билан мурожаат қилди.

— Музаффар Қутлуқович, «Умид» жамғармаси фаолияти 1997 йилда бошланган эди. Шу давр мобайнида қандай натижаларга эришилди?

— «Умид» жамғармасининг йўлланмаси билан чет элларда ўқиётган Ўзбекистон Республикаси Президентининг гранти совриндорлари ҳозирги пайтда 525 нафарга яқин ёшларни ташкил этади. Улар АҚШ, Буюк Британия, Германия, Франция, Япония ва Италия каби ривожланган давлатларнинг энг нуфузли олий ўқув юртларида таълим олмоқдалар. Иқтидорли ёшларимиз мамлакатимизнинг келгуси ривожланишида зарур бўлган 30 дан ортиқ устувор мутахассисликларни эгалламоқдалар. Дастлабки натижалар қувонарлидир. Масалан, 1997-1998 йилларда хорижий давлатларга ўқишга юборилган грант совриндорларидан 78 нафарга яқини таълимни муваффақиятли равишда ниҳоясига етказиб, ҳозирги кунда Ватанимизга қайтиб келишди. Ва Президентимиз Фармойиши билан ташкил этилган Махсус ишчи гуруҳининг қарорига биноан, республикамиз вазирликлари, муассасалари, ташкилот ва корхоналарига ишга тақсимландилар. Улар хорижда олган ҳаётий ва назарий билим-кўникмаларини ўз иш жойларида бевосита амалиётга татбиқ этмоқдалар.

— Янги 2000-2001 ўқув йилида «Умид» жамғармаси қандай режаларни амалга ошириш ниятида?

— 2000-2001 ўқув йилида «Умид» жамғармаси энг иқтидорли ёшларни 34 та мутахассислик бўйича бакалаврлик ва магистрлик даражаларини эгаллаш учун юқорида тилга олинган давлатларга ўқишга юборади. Шу мақсадда бу йил Ўзбекистон Республикаси Президентининг 300 та гранти ажратилди. Яна бир янгилик шуки, бу йилдан бошлаб Ўзбекистоннинг иқтидорли йигит-қизлари Канада давлатига ҳам сафарбар этилади. Шундай қилиб, жорий ўқув йилида АҚШга 105 та, Буюк Британияга 89 та, Германияга 48 та, Францияга 28 та, Японияга 10 та, Италияга 5 та ва Канадага 15 та талаба жўнатилиши мўлжалланмоқда. Белгиланган 300 та ўриннинг 80 фоизи, яъни 240 ўрин магистратура ўқув шакли учун ажратилди.

— Танлов синовлари қандай тартибда ўтказилмоқда?

— Бу йилги танловда қатнашиш учун «Умид» жамғармаси қабул комиссияси томонидан 1300 дан кўпроқ ариза қабул қилинди. Танлов синовлари иштирокчилари грант совриндори бўлиши учун бир неча танлов босқичларидан муваффақиятли ўтишлари лозим.

Булар қандай босқичлар? Аввало, чет элда ўқишни хоҳловчи йигит-қизлар, албатта, бирoнта чет тилини мукаммал билиши шарт. Шу сабабли, уларни дастлабки босқичда мамлакатимизда фаолият кўрсатаётган чет эллик ҳамкорларимиз тестдан ўтказиб, чет тилини нечоғли даражада эгаллаганликларини аниқлайдилар. Иккинчидан, танлов синовлари иштирокчиларининг ҳаётий дунёқараши, маънавияти, тарих ва маданият соҳасидаги билим-малакаларини аниқлаш мақсадида суҳбат ўтказилади. Учинчидан, талабгор танланган мутахассислик бўйича компьютер тестидан ўтади. Тўртинчидан, танланган мутахассислиги бўйича уларнинг қизиқиши ва малакаси суҳбат воситасида аниқланилади. Ниҳоят, бешинчи босқичда, яна чет эллик ҳамкорларимиз томонидан талабгорнинг чет тилини билиш даражасини белгиловчи сертификатлар бериш мақсадида аввалгига нисбатан мураккаброқ бўлган синовлар ўтказилади. Мазкур сертификатлар уларнинг эгаларига ривожланган хорижий давлатларда (мутахассислик бўйича талабларни қондирган тақдирда) ўқишлари учун рухсат берувчи ҳужжат ҳисобланади.

Юқорида кўрсатилган босқичлардан муваффақиятли ўтган даъвогарлар грант совриндорлигига номзод бўлишлари мумкин. Шуни ҳам айтиш керакки, грант совриндорлари чет тилини мукаммал эгаллаш, мутахассисликлари бўйича юқори савияда билимли бўлишларидан ташқари она-Ватанимизга садоқатли, халқпарварлик туйғулари билан ҳам алоҳида ажралиб туришлари талаб қилинади. Даъвогарлар билан имтиҳонларни ўтказишда республикамизда танилган илм-фан, маданият арбоблари иштирок этадилар.

— Танловда қатнашиш учун ёшлардан нималар талаб қилинади?

— «Умид» жамғармаси танловида қатнашиш учун ёшларга олий ўқув юртлари, ташкилотлар ва корхоналарнинг биринчи раҳбари томонидан имзоланган тавсияномалар бериладди. Ҳа, танловда фақат олий ўқув юртлари талабаларигина эмас, балки республика ташкилотлари ва корхоналарида меҳнат қилаётган олий маълумотли ёш мутахассислар ҳам иштирок этади. Сабаби — ташкилот ва корхоналарда иш замонавий асосларда қайта ташкил этилаётган бир даврда яшаяпмиз. Бундай ислоҳот эса янги кадрлар воситасида янада тезлашади. Шу мақсадда ташкилотлар ва корхоналар ҳам ўз бағридаги энг иқтидорли ёш мутахассисларни «Умид» жамғармаси йўлланмаси билан чет элларга ўқишга сафарбар этиши зарур. Бу — замон талаби. Қолаверса, олий ўқув юртлари, ташкилот ва корхоналарнинг тавсияномалари бошқа бир жиҳатдан ҳам зарур. Чунки бу муассасалар ўз бағридаги иқтидорли ёш йигит-қизларни яқиндан билади ва ишонч билан тавсия этишлари мумкин. Бундай омил, маълум даражада, танлов синовларига етарли даражада тайёргарлиги бўлмаган даъвогарларнинг келиб қолмаслигини кафолатлайди.

Биз «маълум даражада» деяпмиз. Бунинг сабаби шуки, кейинги пайтларда энг жиддий муаммо ҳам худди шу нуқтада туғилаяпти. Бу қандай муаммо? Айрим олий ўқув юртлари, ташкилот ва корхоналарнинг раҳбарлари бу масалага жиддий масъулият билан ёндошиш ўрнига, баъзан чет тилини, мамлакатимизнинг тарихини, маданият бойликларини етарли даражада билмайдиган, бир сўз билан айтганда, Ўзбекистонни хорижда муносиб даражада кўрсата олмайдиган ёшларни ҳам тавсия қилмоқдалар. Танлов синовларида баъзи бир ёшлар чет тили бўйича тестларда ниҳоятда паст натижаларни кўрсатмоқдалар. Масалан, Буюк Британия олий ўқув юртларига қабул қилиниш учун инглиз тилидан имтиҳондан талаб қилинадиган максимал баллнинг атиги 10 фоизи миқдорида натижа кўрсатаётган ёшлар бор. Бу эса танлов синовларига чет тилини деярли билмайдиган ёшлар жўнатилаётганлигидан далолат беради. Афсуски, бундай ачинарли мисолларни бошқа чет тиллари бўйича танлов синовларидан ҳам келтириш мумкин.

— Бундай муаммо мавжуд экан, уни ҳал этиш йўллари ҳам бордир?

— Албатта, бор-да! «Умид» жамғармаси танлов синовларига қатнашиш учун лойиқ деб топилган ёшлар камида бир йил махсус тайёрлов курсларида чет тили ҳамда танланган мутахассислик бўйича махсус тайёргарликдан ўтишлари лозим. Бунга эътибор бераётган олий ўқув юртлари яхши натижаларга эришмоқдалар. Масалан, 1997-1999 йилларда ўтказилган 3 та танлов якунлари ёшларни «Умид» жамғармаси танловларига тайёрлаш Жаҳон иқтисоди ва дипломатия университети, Тошкент Давлат техника университети, Тошкент Давлат иқтисод университети, Мирзо Улуғбек номидаги Ўзбекистон Миллий университети каби олий ўқув юртларида талаблар даражасида йўлга қўйилганлигидан гувоҳлик берди. Самарқанд Давлат университети ҳамда Фарғона Давлат университетида ва бошқа айрим олий ўқув юртларида ҳам юқорида тилга олинган ўқув юртлари қаторига киришга уриниш бор. Бироқ бошқа бир қатор, айниқса, техник мутахассисларни тайёрловчи ўқув юртларида талабаларга инглиз, немис, француз ва бошқа тилларни ўргатиш ҳозирги кун талабларидан анча орқада.

Шуни унутмайликки, «Умид» жамғармасининг танлови — Ватан танловидир. Яъни, бугун биз танлаётган энг иқтидорли ёшлар эртага Ватан тақдирида муҳим рол ўйнайди, унинг келажаги учун хизмат қилади. Мамлакатимиз Президенти томонидан белгиланган иқтисодий-сиёсий, ижтимоий ислоҳотларни амалга оширувчиларнинг олдинги қаторидан ўрин олади. Танлов шунга лойиқ бўлиши керак.

Суҳбатдош:
М. САФАРОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

Меҳр кунда керак

ЧЕҲРАЛАРДА ПОРЛАДИ ҚУВОНЧ

Куни кеча Чирчиқ шаҳридаги 14-меҳрибонлик уйига баҳорнинг жамики тароватли ва қувончлари ёғилди. Эрта тонгданоқ карнай-сурнай садолари янгради. Тарбияланувчилар Наврўз байрамини нишонлашди. Меҳрибонлик уйи тарбияланувчилари ижро этган қўшиқ ва рақслар байрамнинг барча қатнашчиларида катта таассурот қолдирди.

«Трансформатор», «Чирчиқ қишлоқ хўжалик машинасозлиги» масъулияти чекланган жамиятлар касаба қўмиталари болалар учун Наврўз дастурхони ёзишди. Учинчи маҳалла аҳли уларни сумалак билан сийлади. Металлургия ва машинасозлик ходимлари касаба уюшмаси Тошкент вилоят кенгаши тарбияланувчиларга кейим-кечак ва коптоклар совға қилди.

Жўрабек МУРОД,
«Халқ сўзи» мухбири.

ЖИДДИЙ ЭЪТИБОР ҚАРАТИЛДИ

Республикамиз Президентининг Халқ депутатлари Сурхондарё вилоят кенгаши сессиясида сўзлаган нутқида айтиб ўтилган ва зудлик билан бартараф қилиниши лозим бўлган муаммолар, камчилик ва нуқсонлар у ёки бу кўринишларда бошқа жойларда, хусусан, Хоразмда ҳам мавжуд. Жумладан, ўтган йили Янгибозор, Қўшкўпир ва Боғот туманларида пахта тайёрлаш шартнома режалари уддаланмасдан қолди. Бир қатор хўжаликларда ҳосилдорлик пасайди. Аммо уларни, фермер хўжаликларига бўлиб бериб, фаолиятларига янги омил бахш этиш юзасидан амалга оширилаётган тадбирлар талаблардан орқада қолмоқда.

Айрим туманлардаги ғишт ҳамда консерва заводларининг куч-қувватларидан қониқарсиз фойдаланилмоқда. Қишлоқ жойларида аҳолини ичимлик суви билан таъминлашда ҳам камчиликлар мавжуд.

Вилоятда халқ таълими, соғлиқни сақлаш соҳалари ишини яхшилаш юзасидан ҳам зудлик билан ва узлуксиз равишда чора-тадбирлар кўриш лозим.

Урганч шаҳрида бўлиб ўтган йиғилишда юқоридаги ва бошқа бир қатор ҳаётий муҳим масалаларга жиддий эътибор қаратилди. Туманлар ҳокимлари, бошқармалар, корхона, ташкилот ва муассасалар раҳбарларининг йиғилишдаги ҳисобот ва ахборотлари танқидий баҳоланиб, уларга жиддий эътирозлар билдирилди. Мавжуд шарт-шароитлар, имкониятлар, эркинликлардан оқилона фойдаланиб, аҳволни ўнглаш, ислоҳотларни чуқурлаштириш тадбирларини кўриш бугунги кунда муҳим вазифа эканлиги алоҳида таъкидланди.

Сотим АВАЗ,
«Халқ сўзи» мухбири.

Диққат: бевосита мулоқот

АЛЛО, СИҚЗНИ ВАЗИР ЭШИТАДИ!

Муҳтарам газетхон! Шу йил 6 апрелда соат 10.00 дан 12.00 гача «Халқ сўзи» — «Народное слово» газетхонлари учун
Ўзбекистон Республикаси соғлиқни сақлаш вазири Феруз Ғофурович НАЗИРОВ телефон орқали мулоқот соатлари ўтказади.

Агар соғлиқни сақлаш масалалари билан боғлиқ саволларингизга шахсан вазирдан жавоб олмоқчи бўлсангиз, ўша куни, қуйидаги рақамли телефонларга қўнғироқ қилинг:

(8-371) 144-10-33 ёки (8-3712) 41-16-80.

Айни пайтда вазирга бериладжак саволларни олдиндан етказмоқчи бўлсангиз, иш кунлари соат 9.00 дан кеч соат 18.00 гача бевосита таҳририятимизга факс орқали (8-371) 133-09-85 га йўллашингиз ёки (8-371) 132-12-08 рақамли телефон орқали, оғзаки тарзда баён этишингиз ҳам мумкин.

Бевосита мулоқотга марҳамат!

Ўзингдан қўймасин, халқим

ИШОНЧ ҚАНДАЙ ҚОЗОНИЛАДИ?

- **Амалий ишлар даври**
- **Депутатнинг даладаги гурунги**
- **Бизга ҳаётбахш қонунлар керак**

Парламент сайловларининг шовур-шувури тинганига уч-тўрт ой бўлди. Муқобиллик майдонидаги курашларда ғалаба қозонганлар ҳам нафасини ростлаб олдилар.

Сайловчилар шуурида эса номзодларнинг оташин чиқишлари, ўз қобилиятларини ишга солиб қандай мўъжизалар яратишга шайланганликларини маълум қилувчи дил изҳорлари қолди. Имкон қадар одамларнинг ишончини қозониш учун, кўпроқ овозга эга бўлиш учун тек ўтириш тўғри келмайди, албатта. «Ҳой одамлар, менинг кимлигимни билинглар! Сизларнинг кўнглингиздаги гапларни парламент даргоҳида фақат ва фақат мен айтишим мумкин!» Бундай баёнотларни сайловолди учрашувларида деярли ҳар куни ҳар бир округ ҳудудида эшитиш мумкин эди. Кимдир кечаги учрашувда номзоднинг таъсирли сўзларидан кўзига ёш келганини гапирса, яна биров учрашувда баҳс ва тортишув авжига чиққанини айтарди. Буни расмий тилда фуқароларнинг сиёсий фаоллашуви деб атайдилар.

Ҳа, халқ ўз номидан ким вакил этилишига асло лоқайд қаролмайди. Шундай бир пайтда номзодларнинг фаол ҳаракат қилишлари ҳам табиий ҳол, албатта. У ҳолда нега сайловгача бўлган қизғин дамларни эслаётганимиздан ажабланишингиз мумкин. Йўқ, бу тасодифий эмас. Депутатларимизнинг ўз фаолиятига киришган даврларида ўша ҳаяжонли лаҳзаларда айтилган сўзларни эслаш ҳар томонлама адолатли бўлур эди.

Ўтган қисқа давр ичида депутатлар ҳаётида қандай воқеалар бўлди? Аввало, иккинчи чиқариқ Олий Мажлис биринчи сессиясининг иккита йиғилиши. Бу ўринда гап янги парламентнинг яхлит ҳолда намоён бўлиши ёки депутатларнинг кўксига нишон тақишида эмас. Энг муҳими, сессияда Президентимиз дастурий маъруза билан чиқиш қилдилар. Депутатларнинг ваколатлари нималарга хизмат қилиши лозимлиги алоҳида таъкидланди. Юртбошимиз кейинги чиқишларида ҳам ислоҳотларнинг энг ҳал қилувчи жойларида депутатларнинг мавқеи алоҳида эканлигини уқтирдилар.

Демак, депутатнинг фаолиятида нисбий маънода ҳам тинч давр бўлмаслиги керак. Ахир, халқ ишончини қозонишни қанчалик қийин бўлганлигини унутиш мумкинми? Шу ишончни йўқотишдан ҳам оғир фожиа борми?

Шундай экан, ишончга ишонч билдирганлар билан домий алоқа эвазига эришилади. 72-Фориш сайлов округидан Олий Мажлис депутати Хуршид Дўстмуҳамедов куни кеча ўз сайловчилари вакиллари билан идорада эмас, мактабда эмас, балки кўм-кўк дала бағрига тўшалган кўрпачалар устида чордона қуриб гурунглашган ҳолда учрашди. «Халқ билан расмий гаплашганда юрагидаги гапини айтмайди, шунинг учун ҳам улар билан ёнбошлашиб суҳбат қилиш менга маъқул» — депутатнинг фикри шундай.

Биз округ ҳудудига қарашли Ғаллаорол туманидаги Эшонқул Исмоилов номли ширкат хўжалигининг Жума қишлоғидаги дала-дашт бағрида одамлар билан эркин суҳбат қуриб ўтирибмиз.

— Хуршид аканинг нимаси сизларга маъқул келиб шунча номзод ичидан танладиларинг? — деб сўз қотди ҳамроҳимиз, «Муштум» журнали бош муҳаррири Ашурали Жўраев.

— Бизга бу кишининг одмилиги ёқди, — дейди Ғ.Ғулом номли ширкат хўжалиги раиси Абдураззоқ Мамарасулов. — Гарчи Хуршид ака пойтахтда ишласа-да, аввалги учрашувларда ҳам ўзини оддий одамлар билан тенг кўриб, пастга тушиб гаплашдилар. Шунинг учун кўпчилик «Ҳуррият»нинг муҳаррири ҳам ўзимиздан экан-ку», деган гапни айтди.

Дарҳақиқат, суҳбат ҳам ўта жайдари ўзанда кетарди.

— Сиз телевизорда чиққанингизда уйда болалар «Ана, депутатимиз» деб чувиллашиб қолади. Тез-тез кўриниб туринг, мажлисларда бизнинг дардларимизни айтинг. Буёғини ўзимизга қўйиб беринг, — дейди Маҳмур Коризий номли ширкат хўжалиги раиси ўринбосари Абдувоид Амиров.

— Тўғри, эндиги депутат хўжалик ишларига камроқ аралашади, лекин сизларнинг муаммоларингиз олдида бефарқ бўлишга ҳам ҳаққим йўқ, — дейди Х.Дўстмуҳамедов.

— Шунчалик сўраб турганингизга раҳмат, — деди Э.Исмоилов номли ширкат хўжалиги раиси Абдували Исоқов. Сўнг депутатнинг самимий гапларидан очилиб кетди. — Тунов куни Тошкентга борувдик. Сирғалидаги «Таъминотчи-хизматчи» ташкилотидан эҳтиёт қисм олмоқчи бўлдик. Раҳбари бизни роса овора қилди. Ёрдам сўраб сизга кирайлик ҳам дедик. Кейин майда-чуйда учун депутатни безовта қилиб юрамизми, дедик-да, кирмадик. Қийинчилик билан бўлса ҳам ишни битирдик.

— Нега тортинасизлар? Бемалол айтаверинглар. Айни кўклам пайти эҳтиёт қисм масаласи майда-чуйда эмас. Қолаверса, сизларни овора қиладиган бюрократларни бизга кўрсатинглар, ундайлар жамоатчилик назоратидан сесканишади.

Депутатнинг дилдан суҳбатлашиши бошқаларни ҳам эмин-эркин гапиришига имкон туғдирди.

— Биз осмонга қараган одамлармиз, Худо тепадан ташласа, ҳосил яхши бўлади, ёмғир тушмаса, ўзингизга маълум.

— Йўлда катта кўлни кўрдик, канал тўлиб сув оқаяпти, экинларни суғоришнинг иложи йўқми? — сўрадик улардан.

— Бу сув Самарқанд вилоятига тегишли. Кўл ҳам уларнинг ҳудудида. Лекин улар қазиган канал ҳисобига биз 59 гектар экинзордан маҳрум бўлдик. Содда қилиб айтганда, қўшнингиз ҳовлингиздан ариқ қазиб сувни ўзига очиб олгандай-да. Майли, Зарафшондан келаётган сув ҳам, кўл ҳам уларники. Лекин бизнинг экинзор ҳақи озгина сувдан беришса, бу жойлар жаннат бўлиб кетарди.

— Бундай келишамиз, — деди депутат. — Самарқанд вилоятида сувга мутасадди раҳбар парламент аъзоси. У киши билан гаплашиб кўрай, бирор иложи топилиб қолар.

Бу гапдан ҳамманинг димоғи чоғ бўлди. Шу тобда уларнинг даласига сув шарқираб оқаётгандай туюлди.

— Депутатга битта саволим бор, — деди юзлари офтобда қорайиб кетган азамат йигит. Шу гап билан эътиборини ўзига қаратгач давом этди. — Сиз лалми ғаллачилик бўйича энг тажрибали селекционерлар бизнинг туманда ишлашини билсангиз керак. Нега энди Ғаллаоролга бошқа жойдан уруғлик олиб келиб экишимиз керак?

— Ҳамма жойга ҳам дон уруғи шу соҳага ихтисослашган вилоятдан келтириляпти. Сизларда ҳам шундай. Бордию сифатсиз уруғ экилаётган бўлса, мутахассислар қаёққа қараб ўтиришибди? Телевизорда экиш даврида ҳушёр бўлиш кераклигини айтишди-ку?!

— Экиш даврида мана шу уруғлик сифатсиз экан, деганимиз билан «Мана сизга яхши уруғ» дейишмайди. Унда кеч бўлади. Қолаверса, телевизорда ўзим кўрганман. Президентимиз ҳар бир минтақанинг тупроқ шароитига мос уруғлик экилсин, деб айтганлар. Бу гапларни ҳам тегишли мутахассислар билан маслаҳатлашсангиз.

Депутат бу масалага ҳам аниқлик киритишга сўз берди. Қаранг, халқ ичида нақадар кенг фикрлайдиган одамлар бор. Фақат уларни эшитадиганлар кам. Депутат кўнглида шундай фикрлар тўпланган одамларни эътибор билан тинглаши керак. Ахир, кўпдан кўп гап чиқади-да. Агар депутат маҳкамасида ўтираверса, бу гапларни қаёқдан эшитади? Ҳар сафар оддий одамлар билан учрашганда янги-янги ғоялар, мақсад ва режалар туғилади. Қонунчилик фаолиятида ҳаётни яхши билишнинг аҳамияти беқиёс. Ахир тоза қоғозга қонун матнлари ёзилганда уни «шипдан» олиб ёзган қаёқдаю ҳаётий эҳтиёжлардан келиб ифодалаган қаёқда? Қонуннинг битта бандига битта ўзгартиш кириши учун депутат ҳаётни қанчалик чуқур билиши керак. Зеро, у ўз номидан эмас, минг-минглаб сайловчилари номидан иш кўради. Демак, масъулият салмоғи ҳам шунга яраша.

Хуршид Дўстмуҳамедов тўпланганларга Олий Мажлиснинг биринчи сессиясида қўйилган масалалар ҳақида содда тилда гапириб берди. Сўнг ўз режалари хусусида сўз юритди. Ҳамма уни мароқ билан тинглади. Гурунг сўнгида давра оқсоқолларидан бири кафтларини дуога очиб «Илоҳим, юртимиз тинч бўлсин, далаларимизга ёмғир тушсин, катталаримиз омон бўлсин, депутатимизнинг юзи ёруғ бўлсин» дея юзига фотиҳа тортди. Ҳамма бу истакка қўшилди.

Худди шундай учрашувлар Фориш, Арнасой туманларида ҳам бўлди. Депутатнинг сафари пахта тозалаш заводида Наврўзга бағишлаб ўтказилган тантана билан якунланди. Эҳтимол, «якунланди» деган сўз ноўриндир, чунки депутат ўзини бир дақиқа ҳам сайловчиларидан холи тасаввур этолмайди. Улар билан қизғин учрашувлар эса бирдамлик ва ҳаммаслаклиликни янада аниқ ифодалайди.

Ш. ЖАББОРОВ.

Соғлом авлод жонкуярлари

МИНГ БОЛАНИНГ МОМОСИ

Баъзан оиладаги иккитагина фарзандимиз саломатлиги учун етарли қайғура олмай, уларнинг ҳадеб хасталанаверишидан нолиймиз. Ана шундай паллада беихтиёр юзлаб болаларнинг уддасидан чиқаётган тарбиячию, ҳамшираларга тўзим берсин, деб юборганингни билмай қоласан киши. Чунки, улар сиз эрталаб ишга кетиш олдидан боғчада қолдирган эркатойингизнинг чой ичишидан тортиб, вақтида ухлашию, бадантарбиясигача бир дақиқа бўлса-да эътибордан қолдирмасликка интилишади.

Косонсой шаҳридаги 8-март номли болалар боғчаси тиббий ҳамшираси Ойимхон ая Турсунова бирор кун жажжи ўғил-қизларни бағрига босмай қолса, ҳаловатини йўқотадиган аёллардан. Қарийб 40 йилдан буён мурғаккина болакайни қабул қилиб, уни соғлом ва дуркун ҳолда мактабга кузатиб қўйишдан олам-олам завқ олаётган онахон ҳақида косонсойликлардан фақат ва фақат миннатдорлик сўзлари эшитасиз.

– Муассасамизда тарбияланаётган 140 нафар ўғил-қизнинг соғлигидан кўнглимиз тўқ, – дейди боғча мудираси Зоҳидахон Абдуллаева. – Чунки, биз билан бирга болажон буви бўлиб ишлаётган Ойимхон ая ҳамиша улар аҳволидан бохабар. Бирортасида сал ўзгариш бўлдими, чопқиллаб кетмагунича олдидан силжимайди. Шунданми, тарбияланувчиларимизнинг бирортаси жиддий касаллик билан оғриганлигини эслолмаймиз.

Тиббий ҳамшира ўз ишини пухта билганлигидан болалар саломат ўсишмоқда. Ойимхон аянинг ютуғи ҳам шунда. Болакайларнинг руҳиятини жуда яхши ўзлаштирган. Биласиз, кичкинтойларга укол унча хуш келавермайди. Шу боис у киши енгилроқ касалликлар учун халқ табобати усулларини қўллашга одатланган. Хонасидаги кичик-кичик қутиларда қуритилган доривор ўсимликлар бисёр. Эҳтиёж туғилдими, дамлама тайёрлаб, бемор болага тутади. Яқинда Гулжаҳон Бозорбоева деган аёл қизалоғини боғчага олиб келди. Гулнозанинг соғлиғини кўздан кечиргач Ойимхон ая унда камқонлик аломатларини аниқлагач, онасига ерёнғоқ, бодом, ёнғоқ мағизларини янчиб, қорамайизга аралаштириб наҳорда бир қошиқдан едиришни, орқасидан асал қўшиб қайнатилган доғ сув ичириб туришни тайинлади. Ўзи ҳам зарур муолажалар бошлади. Икки-уч ҳафта ўтар-ўтмай Гулнозанинг юзларига қизил югуриб қолганда онасининг қувонганини айтинг. Бугун қизча қувватга тўлиб, ўртоқлари билан чопқиллаб юрибди.

– Халқимиз болажон. Юртбошимиз ундан ҳам. 2000 йилни соғлом авлод йили, дея эълон қилинганлиги эса юртимизнинг келажаги ҳам соғлом бўлиши йўлидаги муҳим қадам, – дейди Ойимхон Турсунова. – Жисмонан бақувват, руҳан тетик комил инсон тарбиясининг пойдевори боғчада қўйилишини ҳисобга оладиган бўлсак, соғлом авлод дастури ижросининг бутун бир бўлаги бизнинг зиммамизга юкланганини унутмаслигимиз лозим.

Боғча жамоасининг бугунги саъй-ҳаракатлари негизида айни шу нарса ётибди. Бу ерда жажжиларнинг яйраб-яшнаб ўсишлари учун яратилган шароитга ҳамма ҳавас билан қарайди. Ўз устида тиним билмай ишлайдиган тарбиячилар ўтказаётган машғулотлар савияси талаб даражасида. Тоза ҳаво, тиниқ сув, сахий қуёш болалар танига ором. Бугун мазкур мактабгача тарбия муассасасида беғубор болалик йилларини ўтказган ўн мингдан ортиқ собиқ тарбияланувчилар турли соҳаларда ҳалол меҳнатлари билан мустақил юрт тараққиётига муносиб улуш қўшишаётир. Уларнинг аксарияти мингларнинг момоси, етмиш ёшида ҳам ўзининг невара-чевараларидан ортиб, юзлаб жажжилар соғлиги йўлида ташвиш чекаётган Ойимхон аяни сира эсдан чиқаришмайди.

Гулчеҳра ЙЎЛДОШЕВА, Қудратилла НАЖМИДДИНОВ, «Халқ сўзи» мухбирлари.

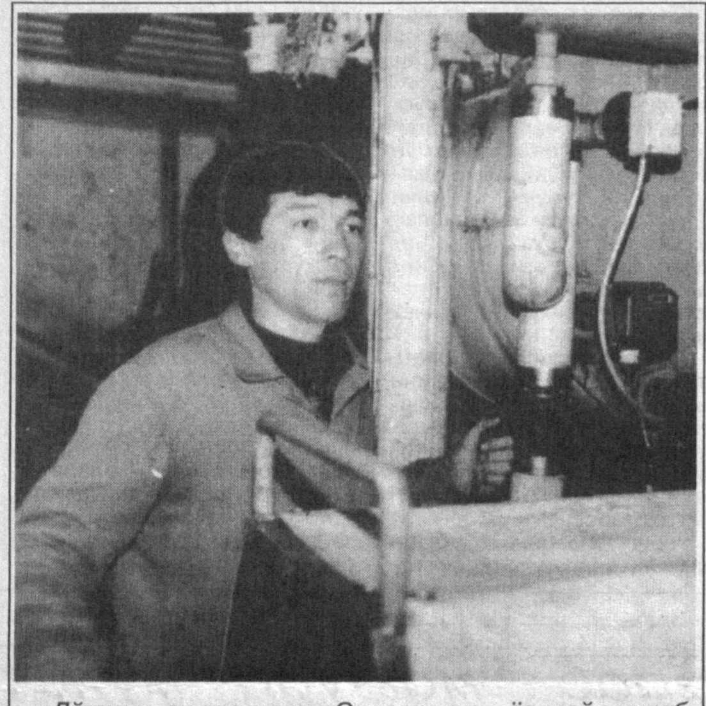

Дўстлик туманидаги «Эл эрк нур» ёғ-мой ишлаб чиқариш корхонаси ишга тушганига ҳали кўп вақт бўлгани йўқ. Шундай бўлса-да, бугунги кунда жамоа ўзининг сифатли маҳсулоти билан эл «тили»га тушган. Айни кунда 32 нафардан иборат корхона ишчилари бир кеча-кундузда 15 тонна чигитни қайта ишлаб, тайёр маҳсулотга айлантиришмоқда. Бунда эса замонавий хориж технологияси қўл келмоқда.

Сиз суратда кўриб турган илғор цех устаси А. Тинчликов ўз ишини вақтида ва сифатли бажариши билан жамоадошларига ўрнак бўлмоқда.

Акбар АЛЛАМУРОДОВ олган сурат.

ҒОЛИБЛАР АНИҚЛАНДИ

Қарши шаҳрида “Ташаббус-2000” кўрик-танловининг вилоят босқичи бўлиб ўтди. Кўрикда Қамаши туманидаги “Баҳраманд” хусусий фирмаси раҳбари Олим Чўлиев “Энг яхши тадбиркор”, Деҳқонобод туманидаги “Халқ Ҳожи” фермер хўжалиги бошлиғи Сайфулла Бекназаров “Энг яхши фермер”, қаршилик Зайнаб Гулбоева “Энг яхши ҳунарманд” деб эътироф этилди. Ғолиблар “Ташаббус-2000”нинг республика босқичида иштирок этиш ҳуқуқини қўлга киритди.

А. ТАЙПАТОВ, ЎзА мухбири.

ҲУҚУҚИНГИЗНИ БИЛАСИЗМИ?

ҚОНУННИ БУЗГАН ЖАВОБИНИ ҲАМ БЕРАДИ

— Баъзан Ким ошди савдосини ўтказиш чоғида қонун бузилади. Ана шу ҳолнинг оқибатлари тўғрисида билишни истардим?

А. ЭГАМҚУЛОВ, Миробод тумани.

— Қонунда белгиланган қоидалар бузиб ўтказилган Ким ошди савдоси манфаатдор шахс талаби билан суд томонидан ҳақиқий эмас, деб топилиши мумкин.

Ким ошди савдосини ҳақиқий эмас деб топиш Ким ошди савдосида ғолиб чиққан шахс билан тузилган шартноманинг ҳақиқий эмаслигига сабабчи бўлади. Бу ҳақда фуқаролик кодексининг 381-моддасида кўрсатиб ўтилган.

— Кишилар ўртасида оғзаки битим тузилиши мумкинми?

С. МУҲАММАДИЕВ, Хатирчи тумани.

— Фуқаролик кодексининг 106-моддасида айтилганидек, қонун ҳужжатларида ёки тарафларнинг келишувида ёзма шакл белгилаб қўйилмаган, жумладан, у тузилаётган вақтнинг ўзидаёқ бажариладиган битим оғзаки тузилиши мумкин. Шахснинг хатти-ҳаракатидан унинг битим тузишга бўлган хоҳиш-иродаси билиниб турган ҳолда ҳам бундай битим тузилган ҳисобланади.

Жетон, патта ёки одатда қабул қилинган бошқа белги бериш йўли билан тасдиқланган битим, агар қонун ҳужжатларида бошқа тартиб белгиланган бўлмаса, оғзаки шаклда тузилган битим ҳисобланади.

Ёзма шаклда тузилган шартномани бажаришга қаратилган битимлар, агар қонун ҳужжатлари ва шартномага зид бўлмаса, тарафларнинг келишувига мувофиқ оғзаки тузилиши мумкин.

— Гарчи норози бўлсада, аёлни эрга тегишга мажбурлашади. Айрим ҳолларда эса ўз севган кишисига турмушга чиқишига тўсқинлик қилишади. Ана шундай ҳаракатлар жавобгарликни келтириб чиқарадими?

Д. БОЗОРОВА, Нурота тумани.

— Тўғри, ҳаётда аёлни эрга тегишга, никоҳда яшашни давом эттиришга мажбурлаш ёки бўлмасам эркига хилоф равишда у билан никоҳда бўлиш учун ўғирлаш, шунингдек, аёлни эрга тегишига тўсқинлик қиладиганлар орамизда учраб қолади. Улар бундай ҳаракатлари учун — энг кам ойлик иш ҳақининг йигирма беш бараваригача миқдорда жарима ёки уч йилгача ахлоқ тузатиш ишлари ёхуд уч йилгача озодликдан маҳрум этиш билан жазоланади. Бу жавобгарлик Жиноят кодексининг 136-моддасида белгилаб қўйилган.

— Хорижий жисмоний шахсларга солиқ солиш тартиби қандай?

А. САИДАҲМЕДОВ, Фарғона вилояти.

— Солиқ кодексининг 61-моддасига мувофиқ, хорижий жисмоний шахсларга Ўзбекистон Республикаси ҳудудида Ўзбекистон Республикасининг Халқаро шартномаларида белгиланган хусусиятларни ҳисобга олган ҳолда ушбу Кодексга мувофиқ солиқ солинади. Хорижий жисмоний шахслардан солиқлар ва йиғимларни ундириш тегишли чет давлатда Ўзбекистон Республикасининг жисмоний шахсларига нисбатан ҳам худди шундай чора-тадбирлар кўрилган ҳолларда ўзаро келишув асосида тўхтатилиши ёки чекланиши мумкин. Хорижий жисмоний шахслар билан битимлар тузиш чоғида, бундай битимларнинг шартларига Ўзбекистон Республикасида фаолиятни амалга оширадиган солиқ тўловчилар ҳамда бошқа шахслар чет эллик жисмоний шахсларнинг солиқлар ва йиғимларни тўлаш бўйича ҳаражатларини ўз зиммасига олишини назарда тутадиган солиқ ҳақидаги изоҳларнинг киритилишига рухсат берилмайди.

Эркин МАВЛОНОВ тайёрлади.

МЕҲНАТ ЗАВҚҚА АЙЛАНГАНДА

бел бақувват, қўл узун, кўнгил тўқ бўлади

Бир одамни танийман. Ўзи фан доктори, профессор. Биринчи бор хонадонида бўлганимда ҳайратда қолганман. Чамаси ҳовлиси олти сотих бўлса керак. Унинг адоғида бироз пастқамроқ қурилган иморат. Қизиқсиниб қараётганимни сезди шекилли, «Юринг, хўжалигимни кўрсатай» деди. Бир катакда иккита новвос ҳафсала билан боқилаётганлиги шундоққина кўзга ташланиб турибди. Унинг ёнидаги катакда иккита сигир. Кейингисида эллик атрофида товуқ.

Ҳавас билан кўздан кечирдим уларни. Сўнг профессорга саволомуз тикилдим.

— Буларнинг барини қандай қилиб эплаяпсизлар, демоқчисиз, шундайми? — деди у. Сўнг сўзида давом этди. — Бизда, яъни оила аъзолари ўртасида меҳнат жуда аниқ тақсим этилган, ҳар ким ўз вазифасини сидқидилдан адо этади. Мана, қаранг, новвосларга қараш, парваришлаш — менинг зиммамда, соғин сигирлар келиним ихтиёрида, товуқларга эса неварам қарайди. Рўзғоримизда сут-қатиқ, сариёғ бемалол, тухум бисёр, ортиқчаси қўни-қўшниларга, баъзан икки-уч кун аввал буюртма бериб қўйишади, чунки буларнинг ҳаммаси янги — сут ҳам, унга баъзи кимсаларга ўхшаб сув қўшиш одати бизда йўқ, буни қўшнилар яхши билишади, тухум ҳам кундалиги кунда. Шу десангиз, ортиқча маҳсулотимизни реализация қилишда, яъни сотишда бизда муаммо деган нарсанинг ўзи йўқ. Кўчага чиқмаймиз, бозорга тушмаймиз. Мана шунақа, ошна!

Дўстим бу сўзларни қандайдир ғурур билан билан сўзларди.

— Ўзимиздан ортган сут-қатиқ, тухумдан тушган пуллар ем-хашак, дон-дун сотиб олишга бемалол етади, рўзғор, оила аъзолари эҳтиёжлари учун у-бу харид қилишга ҳам ярайди.

Эрта баҳорда иккита ёш новвос сотиб оламан. Кеч кузгача парваришлайман. Биласизми, шу меҳнат менга малол келмайди, аксинча, завқ беради. Университетда лекция ўқишлардан, ундан сўнг қандайдир илмий кенгаш, турли хил йиғилиш-мажлислардан баъзан бошим оғриб қайтаман. Кела солиб коржомамни кийиб, шу жониворлар олдига келаман. Шуни аниқ-тиниқ сездимки, ҳайвонда фақат забон йўқ. Улар ўз хатти-ҳаракатлари билан эркалангандек бўлади, чамамда соғиниб қолишгандек туюлади менга.

У нигоҳини менга ўгирди, айтаётган гаплари қандай таъсир қилаётганлигини аниқламоқчи бўлдими, билмадим. Сўнг яна ўша ҳаяжон ва фахр билан сўзларини давом эттирди.

— Гапларимга кулманг, мен ҳам уларни соғиниб қоламан. Кўча-куйда ортиқча гап сотишларни йиғиштириб қўйганман. Рости, шуларга қарашдан завқланаман, ҳордиқ чиқараман. Келинларим ҳам, неварам ҳам шундай кайфиятда, биласизми, улар шу жонзотларга ўрганиб, жуда боғланиб қолишган. Уйдан ховлига тушишганда беихтиёр оёқлари шу томонга тортаверади. Бир бор «қалайсизлар» деб ўтишмаса кўнгиллари жойига тушмайди.

Кеч кузгача новвослар роса етилади, ялтираб кетади, мен сизга айтсам. Ҳар иккисини маҳалламиздаги қассоблар ўзлари олиб кетишади. Шу пулнинг ўзи хонадонимизнинг бир йиллик барча эҳтиёжларини қоплайди. Шу меҳнат туфайли рўзғор бут, уй-жойдан камчилигимиз йўқ. Машинам бор эди, биласиз, бу йил ўғлимизга ҳам «Нексия» олдик. Орзу-ҳаваслар ҳаммаси бирин-кетин амалга ошаяпти. Кўнглим хотиржам, барча нарса муҳайё бўлгач, кишининг кайфияти ҳам бўлакча бўлар экан. Қайси ишга қўл урмай, ўнгланиб кетаяпти. Худога ҳадсиз ҳамду санолар айтаман. Илгаригидек қачон ойлик бераркин, деб термулишлар йўқ энди. Ўша замонларда маошни олгач, хотин билан ўтириб, тийин-тийинигача ҳисоб-китоб қилардик, энг зарур харажатларни аниқлардик, очиғи мўлжалимиз чалакам-чатти қоларди. Баъзи ниятларимизни келгуси ойликка қолдирардик. Энди бу каби кўнгилни ўкситадиган ҳолатлар йўқ бизда. Худога минг қатла шукр, белимиз бақувват, қўлимиз узун, кўнглимиз тўқ...

Анча бўлди шу суҳбатимизга, юрагимда у чуқур из қолдирди.

Таҳририятга келаётган хатлар муаллифлари орасида турмуш кечириш оғирлашиб қолганлигидан шикоят қилувчилари ҳам учраб қолади. Тааждубланарли томони шундаки, бундай фикрлар кўпроқ қишлоқ жойларда истиқомат қилаётган фуқаролар мактубида учрайди. Ваҳоланки, уларнинг аксариятида 15 сотих, бўлмаса 20-25 сотихгача ери бор. Ҳафсала қилинса, ғайрат кўрсатилса, очиқроқ айтадиган бўлсак, жиндек жон койитилса, ана шу томорқа еридан рўзғор эҳтиёжларинигина эмас, балки орзу-ҳавасларни ҳам қоплайдиган даромад олиш мумкин. Бунинг учун эса ҳафсала зарур. Ахир донолар бекорга айтмаган, ранж чекмасдан туриб, ганж эшигини очиш мумкин эмас, деб. Заҳмат чекмас экан, инсон хушбахт бўла олмайди. Дангасалик, танбаллик ҳар вақт инсонларни хор қилади, муте қилади, қадрини ерга уради.

Ялқов кишини ўзгалар эмас, ҳатто ўз яқинлари ҳам хуш кўрмай қолади. Бундай кимсадан бахт ва омад юз ўгиради. Ўз қадрини билган кишилар эса вақтни бекорга ўтказмайдилар. Бекордан Худо безор, деган гап бежиз айтилмаган. Минг йиллик маънавиятимиз ўгитларига қулоқ солсак, ялқовлик киши учун барча бахтсизликлар манбаидир. Бекор юргандан бекор ишлаганинг афзал, дейишади. Эринчоқлик — ғайратга куя тушгани, деяверинг. Фарғона вилоятидаги, чунончи Олтиариқ туманидаги хонадонларга киринг. Бир қарич ҳам очиқ қолган ерни кўрмайсиз. Йилига икки, баъзи ишнинг кўзини биладиганлар эса уч бор ҳосил олишади. Рўзғорлари тўкин-сочин, кимларгадир муте эмас улар, қадамлари шаҳдам, қаддилари тик, тиллари бурро. Олтиариқликлар етиштирган турпнинг довруғи ҳозирги пайтда Москва, Питербург, ҳатто Тайгагача етиб борибди. Қойил, қандингизни уринг, азаматлар! Ўйланиб қолади киши, ахир жанубий вилоятларимизда имконият улардагига қараганда кўпроқ-ку. Олтиариқликларнинг томорқаси катта эмас, уларнинг ғайрати катта, шижоати зўр, орияти кучли.

Ер бор, сув бор — ярат бойлигингни. Кўнглинг балиқ тусайдими, совуқ сувга тушишдан баданинг сесканмасин. Тоққа чиқмасанг, дўлона қайда! Йўқ, баъзилар жон койитгиси келмайди, шундайларга қарата, ҳой биродар, осмондан чалпак ёғилмайди, ҳаётда жон куйдирмасанг, заҳмат чекмасанг, роҳат кўрмайсан, деб бор овоз ила ҳайқиргинг келади.

Дангасадан:

— Нега сен ўтинни ўтириб ёраяпсан? — деб сўрашибди.

— Эй, ётиб ёриш жуда ноқулай экан, — деб жавоб қилибди.

Шундайларга куни қолган оиланинг, бола-чақанинг шўрига шўрва тўкилгани. Турмуш шу аҳволда, илло бошқалар каби мен ҳам урина қолай демайди, бемалол юраверади, хотиржам ухлайверади. Аслида шу аҳволда қандай қилиб бундайларга уйқу келишини тасаввур ҳам қила олмайди киши. Сўнг қарасангиз ҳасратидан чанг чиқади, айбни ўзидан эмас, замонадан излайди.

Баъзи одамлар ҳамон боқимандалик касофатидан холи бўлганлари йўқ. Ахир давр ўзгарди, замон ўзгарди, ҳар ким ўз аравасини тортмоғи даркор. Бутун дунёда шундай. Ношудлик кетмайди, қўл учида, хўжакўрсинга имирсилаб юриш билан кун ўтмайди эндиликда. Дангасанинг умри бебарака бўлади, дейишади. Бундай кимсаларда фоний дунёга келдим, нега яшадим, аслида яшашдан мақсад не эди деган жуда қалтис, одамийликни белгилайдиган саволлар жавобсиз қолади. Бугун бўлмаса, эртага, эрта бўлмаса бир куни бўлар шу ишлар деган хаёлда юраверсак, қарабсизки, умр ўтибди, сиздан кўзга ташланадиган бирор из қолмабди, бу дунёга келдингизми-келмадингизми — гўё фарқи йўқдек.

Ахир Инсон деган улуғ унвонимиз бор, буни унутмайлик. Шахс бойимагунча, оила бойимагунча мамлакат бой-бадавлат бўлмайди. Шу юрт бизники, унинг ҳақиқий эгалари эндиликда ўзимиз — мен, сиз, ҳов анови пешонасини қийиқча билан танғиб олиб, ерга ишлов бераётган, тер тўкаётган деҳқон. Дунёда тенги йўқ шу Ватаннинг тақдири бизнинг қўлимизда. Унинг дунё ҳамжамияти олдида, барча ўзга халқлар кўз ўнгида обрў-эътибори, ҳурмати, шони-шавкати шу азиз юртда яшаётган ҳар биримизга боғлиқ. Келажаги буюк давлат қурмоқликдек эзгу орзуни дилга жо қилган эканмиз, юриш-туришимиз, ишга муносабатимиз, ғайрат-шижоатимиз ҳам шунга яраши бўлмоғи даркор. Белни маҳкам боғлайлик, енгларни яхшилаб шимарайлик, орият билан меҳнат қилайлик, шунга яраша турмуш кечирайлик, токи юртимизга келаётган ҳар бир чет эллик, э, бу ўзбеклар меҳнатни ҳам, яшашни ҳам билар эканлар, инсон умрининг қадрига етар эканлар десин.

Исмоил СУЛАЙМОНОВ.

ҲАЁТ БЕШИГИ

Профессор Патхулла ИСМАТУЛЛАЕВ сувратига чизгилар

СУВРАТОСТИ СЎЗ. Олтмишинчи йилларда Москвадаги кимё машинасозлиги институтини тамомлаб, Тошкент политехника институтига ишга киради. Сўнгра ТошПИ илмий бўлим мудири, илмий ишлар проректори, Олий ва ўрта махсус таълими вазирлиги олий ўқув юртлари бош бошқармаси бошлиғи, ҳозирги кунда Тошкент кимё-технология институти проректори вазифасида хизмат қилмоқда. Ўзбекистонда хизмат кўрсатган ихтирочи. 500дан ортиқ илмий-услубий мақолалар муаллифи. Салкам 40 йиллик давр мобайнида профессор Исматуллаев раҳбарлигида кўплаб муҳандислар етишиб чиқди.

КЕЧИНМА. Қодир эгам бу кўҳна Заминда инсон аталмиш ноёб мўъжиза бино қилди. Дастлаб унга кўл ато этди. Лекин у пайпасланиб Аллоҳни тополмади. Унга забон берди. Бироқ, у ўз даъватлари ичра қолиб кетди. Ва билохир унга қалбни неъмат қилди ҳамда иноят айлади: назарим сенинг қалбингда. Мени тани...

Инсон. Бу фоний дунёнинг савобу гуноҳи, бидъату маърифати, оқу қораси унда мужассам. Сизга маслаҳатим: замон талотўплари, дабдабаю асъасаларидан чарчасангиз, бир комил инсон билан суҳбатлашинг. Руҳингиз тозаради. Беғубор бўласиз. Аллоҳнинг назарини туясиз.

1

Патхулла аканинг хонасига кириб бораман. Илиқ қарши олади. Кўзлари қизаринқираган. Столи устидаги Мирзо Улуғбекнинг «Тўрт улус тарихи»га кўзим тушади. «Тарихга қизиқасизми?», деб сўрайман китобга ишора қилиб.

– Тарих қизиқиш учун эмас, балки билиш учун ўқилади, – жавоб беради у киши. – Билим идрок қилишга олиб келади. Идрок қилган одам эса йўлида қоқилмайди. Ўз тарихимизни билмаслик, қадриятларимизни унутиш бизни не кўйларга солиб қўйганини ўзингиз яхши биласиз. Шукрки, машъум пардалар йиртилди. Мустақилликка етдик. Мозий гувоҳ – халқимиз ноёб. Унинг энди келажаги порлоқ бўлади.

Патхулла ака жим қолади. Стол устида эса «Тарих»нинг очиқ саҳифалари...

КЕЧИНМА. Қишлоғимизда Норбой деган девона бўлгувчи эди. Биз, бир тўда қора-қура болалар, ота-оналаримизнинг ҳай-ҳайлашига қарамай, у билан ўйнашишни хуш кўрардик. Ҳар гал «Норбой, ана олабўжи» деб тегишсак, «устоз» деб бақириб,бир орқага тисланарди-да, сўнг бизни қувиб қоларди.

Норбойнинг нима учун фақат шу сўзни такрорлаши менга қоронғу. Лекин ўша даврдаги болалик хотирамда «устоз» сўзи илоҳий бир тимсол сифатида муҳрланиб қолган.

2

– Келишда коридорда турган катта тувакдаги гулни кўрдингизми? Барглари сарғайиб ётибди. Ёруғлик яхши тушмайди. Мен илмни қуёшга менгзагим келади. Маърифатсиз жамият эса ўша тувакдаги гиёҳ мисоли авжсиз ётаверади. Шунинг учун бугунги кунда юртимизда илм-фан ривожига жуда улкан эътибор берилаяпти.

Шу пайт Патхулла акани чақириб қолишади. У бир гуруҳ шогирдлари даврасида қолиб кетади.

Халақит бермайман.

КЕЧИНМА. Баланд тоғдаги чашмани кузатганмисиз? У қайроқ тошларни ювиб, тўзғоқ қумларни оқизиб, яшил қиёқлар аро югуриб, жилғага қўшилиб кетади. Ҳаётда ҳам шундай. Инсон ўз мақсади билан ҳаёт оқимига тушиб кетади. Ҳув наридаги мовий кенгликка интилади. Мақсад бўлмаса-чи? Бебош чашма каби улоқиб-улоқиб, қум остига сингиб кетади.

3

«Ҳурматли Патхулла Раҳматович. Олий мактаб Халқаро академияси йиғилишида мазкур Академиянинг ҳақиқий аъзоси этиб сайланганингизни маълум қилиш билан шодлигимни билдираман. Академиямиз олиб бораётган мурувватли иш ва вазифаларга бундан буён ҳам ўз ҳиссангизни қўшиб боришингизни тилаб, Президиум сизни яна бир бор табриклайди. Сизга сиҳат-саломатлик ва ижодий муваффақиятлар тилайман. Президент В. Е. Шукшунов».

Бу аслида мақсадли ҳаётнинг, умидлар рўёбининг бир кўриниши, Патхулла аканинг ҳаёт тарзи. Бундайин тақдир ҳаммага ҳам насиб этавермайди.

КЕЧИНМА. Бир закийдан сўрамишлар:

– Жужан (манқурт)лар ҳалокати недин?

– Тилини йўқотиб туққан еридан, динини йўқотиб осмондан-да ажралди.

4

Патхулла ака билан олийгоҳ ҳовлисида айланиб юрамиз. Ўтган-кетган талаба салом бериб ўтади.

– Салом ўзбекнинг кўрки-да. Бир-бирига тинчлик, омонлик тилашга нима етсин. Зеро, ана шу тилак меҳрни пайдо қилади. Мен тарбияни болалар кўнглига саломни сингдиришдан бошлаган бўлардим.

Пайтдан фойдаланиб, бугунги ёшлар тўғрисида сўрайман.

– Ёшларга жуда ҳавасим келади. Барчаси жўшқин, илмга чанқоқ. Яна ҳам муҳими, ўз салоҳиятларини ишга солиш учун имконият бор. Биз бундай шарт-шароитларни фақат орзу қилардик, холос. Ёшларимиз эртанги кун тиргаги бўлишига ишонаман.

Биз Патхулла ака билан узоқ гурунглашдик. Орзуларини айтди. Армонларини гапирди. Армонлардан интилиш туғилади. Интилиш эса – ҳаёт бешиги.

Асқар ШОКИР,
«Халқ сўзи» мухбири.

«ЎЗЭКСПОМАРКАЗ»НИНГ ЯНГИ МАВСУМИ

Бугун «Ўзбекистонда ишлаб чиқарилган» деган белги остида ўтказилаётган ушбу республика савдо кўргазмасига мамлакатимизда иш юритаётган юзга яқин қўшма корхоналар, йирик фирмалар ва республика «Бизнес-фонд»и, Товар ишлаб чиқарувчилар ва тадбиркорлар палатаси вакиллари ҳамда хусусий тадбиркорлар ташриф буюришган. Бундан мақсад қўшма корхоналар ташкил этиш, янги технологиялар харид қилиш, олди-сотди ишларни амалга оширишдан иборатдир.

– Ўзбекистонга сармоя киритишимиз учун, аввало, ишни савдо кўргазмасидан бошлаганмиз, — дейди Германиянинг Ўзбекистондаги «Пфафф Зингер» савдо уйи бош директори ўринбосари Рустам Зуфаров. – Ўтган икки йил ичида республиканинг Тўрақўрғон, Чуст, Ёзёвон, Қамаши, Чироқчи ва Қоракўл туманларида тикувчиликка ихтисослаштирилган ўнга яқин қўшма корхоналар очишга эришдик. Уларда тайёрланган маҳсулотлар Қозоғистон, Қирғизистон ва Россияга экспорт қилинмоқда. Ҳозирча эса республика «Бизнес-фонд»и, Меҳнат вазирлиги мутасаддилари аҳолини ижтимоий ҳимоя қилиш, янги иш ўринларини ташкил этиш юзасидан ўзларининг таклифларини билдиришди. Буни биз, албатта, ўрганиб чиқамиз. Бир сўз билан айтганда, савдо ярмаркаси Ўзбекистонга Германиянинг «Пфафф Зингер» концернининг катта миқдорда сармоя киритиши учун катта имкониятлар эшигини очмоқда.

– Ярмарка аҳамияти хусусида кўп гапириш мумкин, — дейди «Туфин» Ўзбекистон-Исроил қўшма корхонаси бош директори ўринбосари Давид Лавичник. – Жумладан, ўтган йилги ана шундай савдо ярмаркасида Исроил, Дания ва АҚШ давлатлари билан қарийб 600 минг долларлик шартнома тузиб, қандолат маҳсулотлари

экспорт қилгандик. Бугун ҳам хорижлик ва ўзимизнинг тадбиркорлардан ўнга яқин таклифлар тушди.

Дарҳақиқат, мазкур савдо ярмаркасида ўз маҳсулотларини кўз-кўз қилаётган Ватанимиз тадбиркорлари тўғрисида ҳам илиқ гапларни айтиш мумкин. Айниқса, Андижондаги «Марҳамат» ҳиссадорлик жамияти вакиллари кўргазманинг дастлабки куниданоқ хорижга қайта ишланган қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари экспорти учун 1 миллион сўмлик шартнома имзолаганлиги ва шунингдек, Қува дон маҳсулотлари, Хоразмдаги «Ҳунарманд» уюшмаси аъзолари тайёрлаган кулолчилик буюмлари, «Ўзмевасабзавот-холдинг» компаниясининг бирйўла 17 та қўшма корхонаси намойиш этган маҳсулотлари кишининг кўзини қувонтиради. Шунингдек, ярмарка иштирокчиларида «Ўзотайўл» ва Тошкент трактор заводининг микроавтобусларини, тракторлари ва хусусий тадбиркорларнинг ихтиролари катта таассурот қолдирди.

Б. ОСТОНАҚУЛОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.
Н. МУҲАММАДЖОНОВ олган суратлар.

Йўл ҳаракати хавфсизлиги ойлиги давом этмоқда

КЕСИБ ЎТМА ҲАР ЖОЙДАН...

Мамлакатимизда давом этаётган йўл ҳаракати хавфсизлиги ойлиги муносабати билан айрим фикр ва мулоҳазаларимни билдирмоқчиман. Мени бунга даъват этган нарса, аввало, масаланинг ўта муҳимлиги, мураккаблиги қолаверса, ойликни самарали ўтказишга қаратилган баъзи мулоҳазаларни вақтида айтиш истагидир.

Остона ҳатлаб кўчага чиқаётган одамга йўлинг оқ бўлсин, деб беҳуда айтилмайди. Бу йўловчига билдирилган тилаккина эмас, балки, эсон-омонлигинг аввало Худога, қолаверса, ўзингга боғлиқ, деган эслатма ҳам. Унутмагинки, Худо сақланганни сақлайди, дея уқтириш ҳам. Йўлнинг оқлиги — инсоннинг саломатлиги, эсон-омон ўз манзилига қайтиб келиши белгисидир.

Оқ йўлни қоронғу қилувчи сабаблар кўп, бу ўринда мен шулардан иккитасига тўхталмоқчиман. Биринчиси пиёдаларнинг савияси, иккинчиси ёшларнинг, айниқса, болаларнинг йўл қоидаларини билмаслиги билан боғлиқ. Масала тушунарли бўлиши учун пойтахтнинг гавжум жойларидаги ҳар кунги ҳолатни эслатиб ўтиш ўринли. Марказий универмаг билан Яшил гумбазлар хиёбони оралиғидаги йўлни олинг. Йўлда ҳамиша машиналар ҳам, пиёдалар ҳам тирбанд. Бири иккинчисига йўл беришни истамайди, иккинчиси эса бир дақиқа бўлсин кутиб туришни. Бу ердан жуда кўп автобус ва троллейбуслар қатнашини, керакли машинани кўрган йўловчининг бекатга интилишини ҳисобга олсангиз вазиятни бирмунча тўлароқ тасаввур этасиз.

Худди шундай ҳолатни Амир Темур хиёбонининг Курант тарафида, Себзор билан «Ганга» дўкони оралиғидаги чорраҳа атрофида, бошқа серқатнов жойларда ҳам кўрамиз. Табиийки, бошқа манзил-маконларга қараганда бундай йўлларда авария кўпроқ учрайди. Хўш, айб кўпроқ кимга юкланади? Биринчи навбатда ҳайдовчига. Буни расмий маълумотлар ҳам тасдиқлайди. Йўлларда содир бўлаётган бахтсиз ҳодисаларнинг саксон фоиздан кўпроғи ҳайдовчиларнинг уқувсизлиги ва хатолари оқибатида рўй бермоқда. Бу алоҳида таҳлилни талаб этувчи муаммо. Юқорида таъкидланганидек гап пиёдалар билан боғлиқ масалалар устида боряпти. Аниқроқ қилиб айтганда пиёдаларнинг йўл ҳаракати қоидаларини тўлиқ билмасликлари ва билатуриб бузишлари оқибатида содир бўлаётган мусибатлар борасида кетяпти. Ўтган йилнинг ўзида республика бўйича 420 мингдан кўпроқ қоидабузар пиёда аниқланган, жами бахтсиз ҳодисаларнинг 20 фоиздан ортиғи шуларнинг айби билан рўй берган.

Аслини олганда, қизил чироқ ёнганида тўхташ, мумкин бўлмаган жойдан йўлни кесиб ўтмаслик учун махсус тайёргарлик ва билим талаб этилмайди. Одам ўзи ва бошқаларнинг ҳаёти учун масъулият сезса, ҳушёрликни қўлдан бермаса, қоидани бузмаса бас. Халқимизда бало қаерда, оёғингнинг остида, деган гап бор. Оёқнинг остидан туйқус чиқиб қоладиган офатни четлаб ўтиш учун одам аввало ўзи интизомли, сезгир бўлмоғи, боз устига ён-атрофдагилар бир-бирига раҳмдиллик кўрсатмоғи, ёрдами ва ғамхўрлигини дариғ тутмаслиги керак. Зеро, ўзаро хушмуомалалик йўл ҳаракати қоидаларида алоҳида банд билан кўрсатилган. Шошқалоқ ҳайдовчига бағри кенг йўловчи, нописанд йўловчига вазмин ҳайдовчи бир зумгина йўл бериб турадиган бўлса, кўп офатларнинг олди олинмасмиди! Қоида бор, лекин шу билан бир қаторда ўзаро лутф-такаллуф, меҳр-мурувват деган фазилатлар ҳам бор-ку, ахир, халқимизда.

Энди, йўллардаги хавф-хатардан болаларни асраш масаласига эътиборингизни жалб этмоқчиман. Ҳар йили минглаб болалар йўлларда жароҳатланаётган бир пайтда, гапнинг очиғи, бунга эътиборни қаратишга истиҳола ҳам қиласан киши. Токи гап-сўздан амалий ишга сезиларли тарзда ўтилмас экан, болаларни йўл офатларидан асраш қийин бўлади. Амалий иш деганда болаларни гўдаклигидан бошлаб йўлда тўғри юраолишга ўргатишга қаратилган тадбирлар назарда тутилади, албатта. Бу иш ҳам уйда, ҳам боғчалар, мактабларда изчил ва самарали олиб борилганидагина кутилган натижаларни бериши мумкин.

Йўл ҳаракати қоидаларини мактабларда махсус дарс сифатида ўқитиш, шунга монанд амалий машғулотлар ўтказиладиган жойлар бўлиши айни муддаодир. Болаларнинг боғлари бизда ҳам бор. Тошкент шаҳрида бир неча ўринда шундай боғлар ташкил этилган. Яқинда Хоразмда ҳам айнан шундай боғ қурилиб фойдаланишга топширилди. Гап ана шундай боғларда автошаҳарчалар бунёд этиш тўғрисида боряпти. Буни шаҳар ва туманларнинг истироҳат боғларида ҳам яратиш мумкин. Албатта, бошламанинг ўз жонкуярлари, фидойилари, ҳомийлари бўлиши, конкурс асосида лойиҳалар ишланиши, мутасадди ташкилотлар, маҳалла қўмиталари барча ишларни ташкил этишлари ва мувофиқлаштириб боришлари керак бўлади. Дарсликлар, кўргазмали қуроллар, кадрлар тайёрлаш ҳақида ҳам худди шундай дейиш мумкин. Фойдали ишнинг заҳматидан одамларимиз ҳеч қачон қочмаган ва қочмайдилар.

Охирги гап бевосита биз, ижодкорларга тегишли. Йўл ҳаракати хавфсизлиги оддий тушунтиришга қараганда бадиий сўз, образлар орқали одамларга тезроқ етиб бориши ва кўпроқ таъсир кўрсатиши аён. Светофорнинг кўк кўзлари ҳақидаги қўшиқ болаларга нечоғли таъсир этгани ҳаммамизнинг эсимизда. Шунга монанд янги қўшиқлар, бадиий лавҳалар, сценарийлар ёзиш пайти келди. Ўзим ҳақимда гапирадиган бўлсам бастакор Султон Ҳайитбоев билан болаларга атаб «Йўл бердим» деган янги қўшиқ устида иш олиб бораётганимиз, бу борада бошқа режалар ҳам борлигини айтишим мумкин.

Йўл ҳаракатининг хатарсиз бўлишига эришиш биргина соҳа ёки тармоқ кишиларининг вазифаси эмас, балки ҳамманинг, ҳар бир кишининг ҳаётий муҳим ишидир. Буни қанча тезроқ англаб етсак, шунча яхши.

Эркин САМАНДАР.

Азиз юртдошлар!

Бўш маблағларингизни фарзандларингиз истиқболи учун кўпайтириш имкониятидан фойдаланинг!

Gallabank

РИАТБ «ҒАЛЛАБАНК»

"Соғлом авлод йили"да Сизларга қуйидаги мақсадли ва муддатли омонат турларини таклиф қилишдан мамнунлигини билдиради. Ушбу омонатлар орқали Сиз фарзандингиз номига қуйидаги омонат турларига жамғармалар қўйишингиз мумкин:

1 ойдан 7 ёшгача бўлган болалар учун — "7 x 25" омонат тури:

-1 ёшгача бўлган фарзандингиз номига 8000 сўм қўйсангиз, банк томонидан яна 25% қўшилиб, 10000 сўмлик омонат дафтарчасини оласиз ва фарзандингиз етти ёшга тўлганда унинг ҳисобида 32000 сўм маблағ тўпланади.

-1 ёшдан 2 ёшгача бўлган фарзандингиз номига 16000 сўм қўйсангиз, банк томонидан яна 25% қўшилиб, 20000 сўмлик омонат дафтарчасини оласиз ва фарзандингиз етти ёшга тўлганда унинг ҳисобида 55200 сўм маблағ тўпланади.

Шу тариқа 6 ёшгача бўлган болалар учун омонат қабул қилинади.

Мактаб ёшидаги болалар учун — "Соғлом авлод" омонат тури:

- ушбу омонат 2000 йил 1 апрелгача бўлган муддатда 9 ойга 5000 сўмдан 10000 сўмгача миқдорда мактаб ёшидаги болалар номига қабул қилинади ва ҳар ойда 5 фоиз миқдорида даромад тўланади.

Ўрта мактабни битирувчилар учун — "Сўнгги қўнғироқ" омонат тури:

- Мазкур омонат ўрта мактабни битирувчи ёшлар номига 2000 йил 1 апрелгача бўлган муддатда 2000 сўмдан 10000 сўмгача миқдорда 2 ойга қабул қилинади ва ҳар ойга 6 фоиздан қўшимча даромад тўланади.

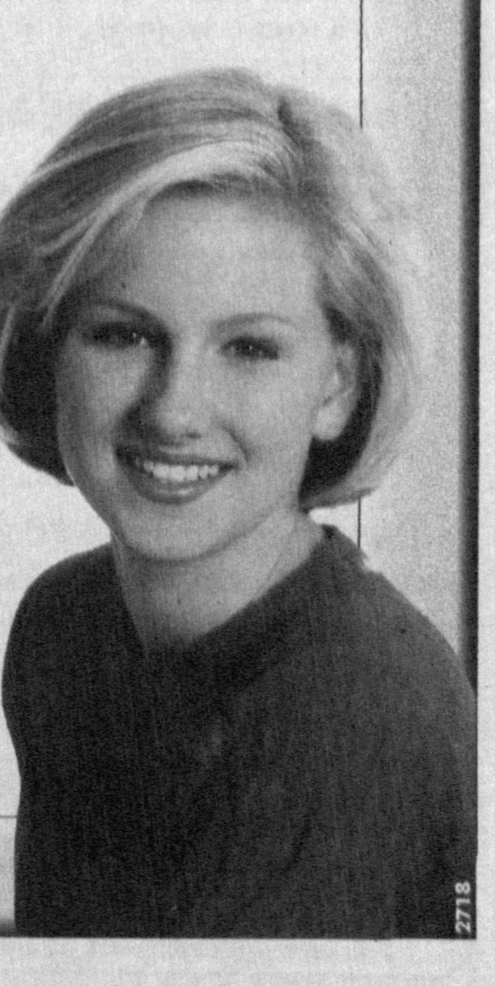

Шу билан бирга барча фуқароларга "Янги Аср" омонати турига ўз маблағларини қўйишлари ва шу орқали юқори даромадга эришишларини маълум қиламиз. Ушбу омонат 10000 сўмдан 100000 сўмгача миқдорда 2000 йил 1 апрелгача 9 ой муддатга 33% даромад тўлаш шарти билан қабул қилиниб, олдиндан 11 фоизи тўлаб берилади.

Омонатларнинг шартлари тўғрисидаги қўшимча маълумотлар билан жойида танишишингиз мумкин.

Сизни қизиқтирган барча саволлар бўйича Қорақалпоғистон Республикаси, вилоятлар ва туманлардаги РИАТБ "Ғаллабанк"нинг бўлинмаларига мурожаат этишингиз мумкин.

Тошкент шаҳридаги манзил: 700060, Тошкент ш., Шаҳрисабз кўчаси, 36. **Тел.: (3712) 133-71-72, 136-38-29.**

2718

Танишинг: Олимпиадачилар

Спортчи борки, Олимпиада ўйинларида қатнашишни, омад кулиб боқса, унда совриндор бўлишни орзу қилади. Бу йил ана шундай орзулар амалга ошиши мумкин бўлган Олимпиада йили. Бундай нуфузли беллашувларда Ватанимиз спортчилари ўз тарихларида иккинчи бор иштирок этишади. Ҳозиргача Сидней йўлланмасини 36 нафар вакилимиз нақд қилиб қўйишган. Лекин бу ҳали марра дегани эмас. Бугундан бошлаб Олимпиада ўйинларига йўлланмани қўлга киритган спортчиларимиз билан таништириб борамиз.

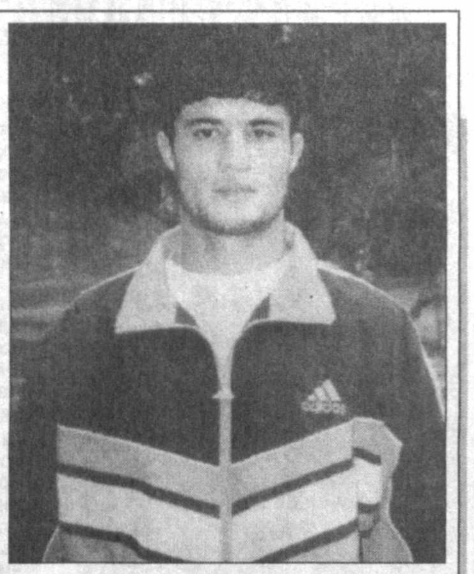

ФАРҲОДЛАРИ БОР ЭЛИМ

Минг тўққиз юз тўқсон тўққизинчи йил, Англия, Бирменгем. Дзю-до бўйича навбатдаги жаҳон чемпионати бўлаяпти. Унда дунёнинг мана-ман деган полвонлари қатори ўзбекистонлик спортчилар ҳам бел боғлаб гиламга чиқаяпти. Айниқса, чемпионатнинг 81 килограмм вазн тоифасидаги баҳсларига қизиқиш катта.

Хорижий мутахассислар хайрон: яқиндагина мустақилликка эришган Ўзбекистон давлатидан Фарҳод исмли бир йигит барча рақибларини чирпирак қилиб отаябди. Ҳақиқатдан ҳам Бирменгемдаги муҳташам спорт саройида ана шундай кайфият ва ҳайрат ҳукмрон эди.

Фарҳод Тўраев дастлабки босқичларда Франция, Австрия, Япония, кореялик спортчиларнинг курагини ерга теккизиб, финалга чиқди. Демак, камида кумуш медал нақд. Шунинг ўзи ҳам катта муваффақият. Аммо Фарҳод олтин медал соҳиби ва жаҳон чемпиони бўлишига ишонарди. Чунки мураббийларининг берган маълумотларига қараганда, унинг финалдаги рақиби Рендел (Англия) унчалик кучли эмас.

Шундай қилиб финал жанги. Бир томондан майдон эгалари вакили Рендел, иккинчи томондан Ўзбекистон байроғини елкасига ёпинган ҳолда Фарҳод даврага чиқиб келишди. Ф. Тўраев бир неча сониядан сўнг мана шу байроқнинг баланд ҳилпирашини чин дилдан хоҳларди.

Шунинг учун ҳам баҳсни ғалабага ишонч тарзида қатъий бошлади. Бир неча дақиқа ичида Ренделни иппон (дзю-дода соф ғалабани шундай аташади) қилди. Бироқ... бироқ ҳакамлар буни ҳисобга олишмади. Фарҳод бу билан руҳан тушмади. Ўз ҳисобига очколар келтирадиган чапдаст ҳаракатларни давом эттирди. Афсуски, улар ҳам инобатга олинмади. Хуллас, Фарҳодга кумуш медал насиб этди.

Мусобақа тугагандан кейин Жанубий Корея ва япониялик дзю-до усталари Фарҳоднинг ёнига келиб таъзим қилишди, «ҳақиқий чемпион сиз» дея елкасига қоқишди.

Бу ҳолатни кўрган Фарҳоднинг ҳам мураббийи, ҳам отаси Рустам Тўраевнинг кўзига беихтиёр ёш келди. Ахир бу нафақат унинг шогирдига, ўғлига, балки бутун бошли ўзбек спортига қилинган таъзим эди.

Фарҳод иккинчи ўрин билан чекланган бўлса-да, бу унга шу йил Сиднейда бўладиган Олимпиада ўйинларига қатнашиш ҳуқуқини беради. Ўйлаймизки; Фарҳод Англиядаги муваффақиятларини Австралияда ҳам такрорлайди. Фарқи шунда бўлсинки, яшил диёрдан энди олтин медал билан, чемпионлик унвони билан қайтсин.

Озод РАЖАБОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

Ўзбекистон Қишлоқ хўжалик илмий ишлаб чиқариш маркази АСМ да бозор ислоҳотлари илмий тадқиқот институти

Қуйидаги лавозимларга танлов эълон қилади.

Кафедра мудири: фан доктори, профессор.	- Фалсафа.
Сектор мудирлари: фан докторлари ёки номзодлари	- Кўп укладли иқтисодиёт шароитида қишлоқда меҳнат бозори, аграр ислоҳотларнинг институционал негизларини такомиллаштириш, агросаноат мажмуида менежмент ва маркетингни ривожлантириш, кооперация ва агросаноат интеграцияси, чорвачилик маҳсулотлари бозорини ва ишлаб чиқаришни ривожлантириш ҳамда такомиллаштириш, қишлоқ хўжалик маҳсулотларини ишлаб чиқариш самарадорлиги, қишлоқ бозор инфратузилмасини ривожлантириш.
Катта илмий ходимлар: фан номзодлари ёки катта тажрибага эга бўлган мутахассислар	- Ер-сув муносабатлари истиқболини белгилаш ва такомиллаштириш, аграр ислоҳотларнинг институционал негизини такомиллаштириш, чорвачилик маҳсулотлари бозорини ва ишлаб чиқаришни ривожлантириш ҳамда такомиллаштириш, қишлоқ хўжалик маҳсулотларини ишлаб чиқариш самарадорлиги.

Танлов муддати-эълон чиққандан кейин 1 ой.

Бизнинг манзилимиз:
Тошкент ш. 700097,
Халқлар Дўстлиги шоҳкўчаси, 28 уй. **Институтнинг ходимлар бўлими.**

2567

SAVDOGAR BANK

Савдо ва тижоратга кўмаклашувчи
«САВДОГАР»
ихтисослаштирилган акциядорлик тижорат банки

ўз акциядорларига 2000 йил 28 апрел соат 10-00 да
Тошкент шаҳри, Сайид Барака кўчаси, 74-уйда 1999 йил якуни бўйича

акциядорлар умумий йиғилиши ўтказилишини маълум қилади.

КУН ТАРТИБИ:

1. *«Савдогарбанк»нинг 1999 йилги якунлари ва Ўзбекистон Республикаси Президенти И.А. Каримовнинг Олий Мажлиснинг иккинчи чақириқ 1-сессияси ҳамда 1999 йил якунлари бўйича Вазирлар Маҳкамасида ўтказилган мажлисда қилган маърузаларидан келиб чиқадиган банк фаолиятининг 2000 йилги асосий вазифалари.*
2. *«Савдогарбанк»нинг 1999 йил ҳисоботи, бухгалтерлик баланси, фойда ва зарарлар тўғрисидаги ҳисоботини тасдиқлаш тўғрисида.*
3. *«Савдогарбанк» тафтиш комиссиясининг ҳисоботи.*
4. *«Савдогарбанк» эълон қилинган устав капитали миқдорини кўпайтириш ва акцияларнинг янги эмиссиясини чиқариш тўғрисида.*
5. *«Савдогарбанк» ташқи аудиторини тасдиқлаш тўғрисида.*
6. *«Савдогарбанк» Кенгаши ва Бошқаруви таркиби тўғрисида.*
7. *Турли масалалар.*

Акциядорлар қайд этилган манзилда соат 8-30дан 9-45гача рўйхатга олинади.
Маълумот олиш учун телефонлар: 54-19-38, 54-24-05.

«Савдогарбанк» кенгаши.

Ўзбекистон Республикаси ихтисослаштирилган акциядорлик тижорат
«САВДОГАР» БАНКИ
қуйидаги қўйилмаларни янги фоиз даромадлари билан таклиф этади:

ТАЛАБ ҚИЛИБ ОЛГУНЧА – ЙИЛЛИК 30%

МУДДАТЛИ ҚЎЙИЛМАЛАР:

3 ой муддатга — йиллик 34 фоиз, энг кам омонат миқдори 1000 сўм.
6 ой муддатга — йиллик 36 фоиз, энг кам омонат миқдори 2000 сўм.

1 йил ва ундан ортиқ муддатга — йиллик 38 фоиз, энг кам омонат миқдори 5000 сўм.
5 йил ва ундан ортиқ муддатга —йиллик 40 фоиз, энг кам омонат миқдори 10000 сўм.

Номи кўрсатилмаган (яъни кўрсатувчига берадиган) энг камида 3 ой сақлаш муддатли омонат — йиллик 30 фоиз.

«КАФОЛАТЛИ ДАРОМАД»:

а) 6 ой муддатга, энг кам омонат миқдори 50000 сўм — йиллик 25%.
б) 1 йил муддатга, энг кам омонат миқдори 75000 сўм — йиллик 28%.
в) 1 йилдан 3 йилгача, энг кам омонат миқдори 100000 — йиллик 30%.
г) 3 йил муддатга, энг кам омонат миқдори 500000 сўм — йиллик 35%.

«МЎЪТАБАР АЁЛ»:

1 йил муддатга, энг кам омонат миқдори 2000 сўм — йиллик 38%.

Ушбу омонатларга ҳисобланган фоиз даромадлари омонатчининг хоҳишига кўра олдиндан ёки талаб қилингандаёқ тўланади.

«Савдогарбанк» бошқаруви сизнинг маблағингизни ишончли, бут сақланишига ҳамда жамғармалар бўйича олиб борилаётган барча амалиётлар сир сақланишига кафолат беради.

Манзил: Тошкент ш., Сайид Барака кўч., 78. Қўшимча маълумотларни 54-19-38; 54-24-05 рақамли телефонларга қўнғироқ қилиб олишингиз мумкин.

Омонатлар банкнинг барча вилоят ва туман бўлимларида қабул қилинади.

«ЮНИСЕФ» ТУҲФАСИ

Жаҳон болаларининг ҳақ-ҳуқуқларини ҳимоя қилиш, саломатлиги, дам олиши, таълим сирларини эгаллашдаги муаммолари билан шуғулланиб келаётган «ЮНИСЕФ» ташкилотини Фарғонада ҳам яхши билишади. БМТ ҳомийлигидаги бу ташкилот илгарилари ҳам вилоятдаги меҳрибонлик уйлари, болалар шифохоналарига беминнат ёрдам кўрсатган.

Наврўз тантаналари кунлари бу халқаро хайрия жамғармасининг Ўзбекистондаги ваколатхонаси бошлиғи Руди Радригес Фарғонага ташриф буюрди. У ўзи билан бирга умумий қиймати 50.000 АҚШ долларига тенг бўлган 175 та ўқув анжомини вилоят халқ таълими бошқармасига туҳфа қилди. Бу армуғондан биринчи навбатда кам таъминланган оилаларнинг фарзандлари баҳраманд бўлади.

Н. СОБИР,
«Халқ сўзи» мухбири.

Ўзбекистон – Очиқ Жамият Институти

Будапешт-Очиқ жамият институти ва Марказий Европа Университетининг бўлинмаси ҳисобланмиш Конституциявий ва Қонунчилик сиёсати институти (COLPI), Ўзбекистон — Очиқ жамият институти (Ўзбекистон-ОЖИ) билан ҳамкорликда Олий ўқув юртлари юридик факультетларининг ёш ўқитувчилари учун «Қиёсий конституциявий ҳуқуқ» ва «Халқаро савдо ташкилотида келишмовчиликларни ҳал қилиш тартиби ва Халқаро тижорат арбитражи» мавзусида малака ошириш дастурини таклиф қилади.

Курслар Будапешт шаҳрида (Венгрия) 2000 йилнинг 12-23 июн кунлари ўтказилади.

Дастурдан мақсад — ўқитувчиларни ҳуқуқий фанларни ўқитишнинг ижобий тажрибаси ва усуллари, янги ҳуқуқий курслар, курсларнинг янги тузилиши билан таништириш орқали юридик таълим ислоҳотига кўмаклашишдир.

Курслар рус тилида ўтказилади. Венгрия Республикасига келиб-кетиш ва унда яшаш билан боғлиқ барча харажатлар семинар ташкилотчилари томонидан қопланади.

Семинарда қатнашиш истагида бўлганлар тегишли анкетани тўлдириб, иложи бўлса кафедра мудири ёки илмий раҳбар тавсияномасини илова қилган ҳолда Ўзбекистон — ОЖИга 2000 йилнинг 15 апрелига қадар келтиришлари лозим. Улар Венгрия Республикасига кириш учун амалда бўлган, чет элга чиқиш имконини берувчи паспорт (керак ҳолларда амалда бўлган виза) ва доимий йўл билети учун 2 та фотография (4х4) келтиришлари лозим.

Курсларга қабул қилинганингиз тўғрисида 2000 йилнинг 25 апрелигача хабар берамиз.

Анкета нусхасини сиз қуйидаги манзил бўйича Ўзбекистон — ОЖИдан олишингиз мумкин: Тошкент шаҳри, Зарбоғ кўчаси (собиқРоза Люксембург), 31. Тел. 56-55-69, 56-54-53

2717

Чет эл технологияси ва хомашёсидан лак-бўёқ маҳсулотлари ишлаб чиқарувчи Марказий Осиёда ягона қўшма корхона

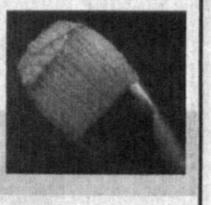

“Лок колор синтез”
ҚЎШМА КОРХОНАСИ
2000 йил учун шартномалар тузиш мавсумини давом эттиради, шунингдек,

УНИВЕРСАЛ ЭМАЛЛАРНИ,
ТОМЛАРНИ БЎЯШ УЧУН БЎЁҚЛАРНИ,
ПАРКЕТ УЧУН

КЕНГ ЁЙИЛГАН РАНГЛИ ГАММА!

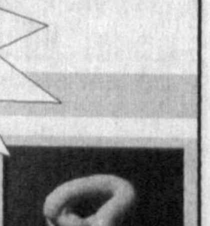

ШПАТЛЁВКА, ГРУНТОВКА ВА УНИВЕРСАЛ ЭМУЛЬСИЯ ЕЛИМИНИ (ПВА га ўхшаш) ТАКЛИФ ЭТАДИ.

СОТИБ ОЛАМИЗ: ОК сими ГОСТ 3282 ∅3; 4мм; 60,70,100, 200л.ли метал сиғимлар.
Манзилимиз: Тошкент, Фарғона йўли, 35. Тел.: (371) 191-44-46, 191-47-41. Факс: (371) 191-74-63.

2444

Ўзбекистон телевидениесининг ижодий жамоаси «Хатлар, ижтимоий тадқиқот ва таҳлил» бўлимининг муҳаррири Д. Абдураззоқовага онаси

Муборак ая АБДУРАЗЗОҚОВАнинг

вафоти муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

Ўзбекистон Республикаси Марказий банки жамоаси Валютани тартибга солиш ва ташқи алоқалар департаменти бўлими бошлиғи З. А. Холмаҳмадовга отаси

Абдураҳмон ХОЛМАҲМАДОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Қишлоқ ва сув хўжалиги вазирлиги «Ўзсувтаъмирфойдаланиш» республика бирлашмаси жамоаси бошлиқ ўринбосари Абдувоҳит Азизовга отаси

Маҳкам АЗИЗОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Тошкент Молия институти ректорати ва жамоаси «Банк иши» кафедрасининг доценти Зâмир Холмахмадовга падари бузрукворлари

АБДУРАҲМОН отанинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

Тошкент Автомобил йўллар институти жамоаси «Иқтисодиёт» кафедраси мудири, доцент Абдумалик Абдураҳмоновга акалари

Абдуҳамид АБДУРАҲМОНОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

Ўзбекистон Қишлоқ хўжалиги илмий ишлаб чиқариш марказ жамоаси академик, республикада хизмат кўрсатган иқтисодчи

Саидмаҳмуд УСМОНОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан марҳумнинг оила аъзоларига ва барча яқинларига чуқур таъзия изҳор этади.

Ўзбекистон телевидениесининг ижодий жамоаси кино кўрсатувлар муҳарририятининг бош режиссёри Ж. Матмуродовга онаси

Раҳия ая НОРҚУЛОВАнинг

вафоти муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Тошкент Молия институти ректорати, жамоа ташкилотлари институт ветерани, «Иқтисодиёт» кафедрасининг собиқ мудири, иқтисод фанлари доктори, профессор

Шукрулло НОСИРОВнинг

бевақт вафот этганлигини чуқур қайғу билан маълум қилади ва унинг оиласига таъзия изҳор қилади.

«ХАЛҚ СЎЗИ» «НАРОДНОЕ СЛОВО»

МУАССИСЛАР:
Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Кенгаши ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси

Бош муҳаррир: Аббосхон УСМОНОВ

Таҳрир ҳайъати: Э. Болиев (масъул котиб — «Халқ сўзи»), М. Егоров (масъул котиб — «Народное слово»), Ш. Жабборов (бош муҳаррир ўринбосари — «Халқ сўзи»), Ш. Ризаев, С. Зинин, М. Мирaлимов, С. Муҳиддинов, М. Сафаров, Р. Фарҳодий, И.Худоёров, И. Шоғуломов, О. Қаипбергенов (бош муҳаррир ўринбосари — «Народное слово»), Ў. Ҳошимов.

ТЕЛЕФОНЛАР:
Хатлар бўлими 136-29-89; Котибият 133-10-28;
Эълонлар 136-09-25.

Рўйхатдан ўтиш тартиби № 00001
Буюртма Г — 196. 27017 нусхада босилди, ҳажми — 2 табоқ. Офсет усулида босилган.
Қоғоз бичими А—2
Газета IBM компьютерида терилди ва операторлар Сергей ЛУКИН ва Жамшид ТОҒАЕВ томонидан саҳифаланди.
Таҳририятда ҳажми 5 қоғоздан зиёд материаллар қабул қилинмайди.

МАНЗИЛИМИЗ:
700000, ГСП,
Тошкент шаҳри,
Матбуотчилар кўчаси, 32-уй.
Навбатчи котиб — Ю. Ҳамидов.
Навбатчи муҳаррир — И. Худоёров.
Навбатчи — А. Жўраев.
Мусаҳҳиҳ — А. Сатторов.

«Шарқ» нашриёт-матбаа концерни босмахонаси. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41. Босишга топшириш вақти—21.00 *Босишга топширилди: 23.15* 1 2 3 4 5 6